

Tednik Učiteljski Tovariš.

Glasilo avstrijskega jugoslovanskega učiteljstva.

Štev. 25.

V Ljubljani, 22. rženega cveta 1906.

XLVI. leto.

»Učiteljski Tovariš« izhaja vsak petek. Ako je na ta dan praznik, izide list dan pozneje. Vse leto stoji 8 K, pol leta 4 K, četrt leta 2 K. Spise je pošiljati samo na naslov: Uredništvo »Učiteljskega Tovariša« v Idriji. Naročnino prejema Francšek Ōrnagoj, nadučitelj v Ljubljani (Barje). — Vse pošiljatve naj se pošiljajo franko. — Rokopisov ne vračamo. — Oglasi in poslanice stanejo za stran 30 K, pol strani 16 K, 1/2 strani 10 K, 1/4 strani 8 K, 1/8 strani 4 K; manjši inserati po 30 h petit-vrsta. Večkratno objavlanje po dogovoru. Priloge poleg poštnine 6 K.

Vseblina: Cenjenemu slovenskemu učiteljstvu! — Učiteljsko delo izven šole. — Naš denarni zavod. — Slovanska učiteljska zveza. — Oblast — učitelj. — Risanje v ljudski šoli po sedanjih zahtevah. — Iz naše organizacije. — Književnost in umetnost. — Vestnik. — Uradni razpisi učiteljskih služb. — Inserati.

Cenjenemu slovenskemu učiteljstvu!

»Učiteljsko tiskovno društvo« reg. zadruga z omejenim poroštvom se je vpisalo v zadrugi register in je začelo poslovati.

Vse one cenjene tovarišice in tovariše in učiteljska društva, ki so že podpisali deleže, prosimo, da jih začno takoj vplačevati, oz. nadaljujejo z vplačevanjem, drugo učiteljstvo in učiteljska društva pa vabimo uljudno, naj se blagovolijo zglašati za deleže v prav mnogobrojnem številu.

Deleži so po 100 K in se po naših pravilih vplačujejo takoj ali pa v nepretrganih mesečnih obrokih najmanj po 10 kron.

Denar se pošilja edino na naslov »Učiteljsko tiskovno društvo« in ne na posamezne člane upravnega sveta.

Upravni svet.

Učiteljsko delo izven šole.

Pri »Zavezini« glavni skupščini v Šoštanju poročal nadučitelj
Vekoslav Strmšek.

Kakor imamo za svoje delo v šolski sobi mnogo poklicanih in še več nepoklicanih sodnikov, tako spremlja in opazuje naše življenje in delovanje izven šole še več oči in smelo trdim, da je ugled posameznikov in tudi celega stanu — vsaj med preprostim narodom — mnogo bolj odvisen od našega izvenšolskega delovanja, kakor pa od onega v šolski sobi. Zaraditega in pa da ne cepimo in tratimo po nepotrebnem svojih moči, je gotovo umestno, da se pogovorimo tudi o tem vprašanju in določimo navodilo, ki se ga nam je držati.

Naglašam pa kar v začetku, da ne prištevam k izvenšolskemu delovanju tistih opravil, ki jih povzroča šolski pouk, kakor n. pr. priprava za pouk, popravljanje zvezkov, nadaljna izobrazba učiteljstva itd. Dotakniti se hočem temveč le onega poslovanja, ki si ga naloži učitelj prostovoljno in neodvisno od šolske sobe.

Smoter takemu delu je lahko a) lastna korist, b) korist celega stanu, c) korist šolskega kraja, oziroma šolske občine, č) korist celega naroda in sploh človeštva.

V svojo in svojcev korist izvršuje učitelj opravila, ki mu donajajo gmotne koristi. Zaradi naše nezadostne plače, ki nam ne dovoljuje stanju primerne življenja, smo učitelji naravnost prisiljeni, iskati si postranski zaslužek, da obvarujemo sebe in svojce vsaj telesnega pomanjkanja. Po mestih in trgih se pehamo za domačim poukom, a na kmetih tega navadno ni. Tukaj pride največ v poštev le tajništvo pri občini in pri morebitni posojilnici ter orglanje. Nekateri praktični tovariši si priborijo znaten postranski zaslužek tudi s tem, da vzgajajo bodisi na svojem lastnem ali na najetem svetu sadna drevesa, trte in druge rastline ter jih prodajajo, drugi izkoriščajo druge svoje spretnosti, in imamo celo tovariša, ki izvršuje fotografiranje kot obrt, od katere plačuje davek. —

Vse to pehanje za postranskim zaslužkom je razen šolskega pouka gotovo najbolj mučno in utrudljivo. Navezano je navadno na določen čas, in človek ga mora izvrševati brez ozira na svoje duševno in telesno razpoloženje. Pred vsem pa tlači to delo našega duha in naš ponos, ker nas spravlja v odvisnost od raznih činiteljev, ki navadno niso preveč obzirni proti nam. Ono nam vzame velik del naše svobode, porine nas v vrsto tlačanov, izrablja pa tudi čez mero naše duševne in telesne sile, kar je našemu delu v šolski sobi gotovo v veliko škodo. A o tem naj razmišljajo oni, ki nam režejo kruh; naj nam dajo dovolj velikih kosov in mi ga ne bomo iskali drugod. Morebiti nam pa tega nalašč nočejo dati, ker ne marajo svobodnega učiteljstva, ker se ga bojijo. Dokler pa šola ne da kruha celemu možu, nam tudi ne sme nihče zameriti, ako ji mi v svoji bedi ne moremo posvetiti celega moža. (Dobro!)

Vendar pa naj vsakdo omeji, kolikor mu razmere dopuščajo, izvenšolsko delo za gmotni dobiček, posebno tam, kjer trpi s tem ugled našega stanu. Nihče naj torej n. pr. ne poučuje v rodbinah, kjer ravnaajo z njim, kakor s svojim služabnikom.

Malo dalje se hočem ponuditi pri občinskem tajniku in pri orglarju. Občine imajo sedaj tako obsežen in težaven delokrog, da ga človek z ljudskošolsko naobrazbo ne more zmagovati, treba jim je torej posebnih uradnikov — tajnikov.